

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek vedoucího práce

Práci předložil(a) student(ka): Yauheniya Hryb

Název práce: Film v kontextu sovětské a postsovětské etnografie

Vedoucí práce: Mgr. Tomáš Hirt, Ph.D

1. CÍL PRÁCE *(uved'te, do jaké míry byl naplněn):*

Odevzdaná podoba bakalářské práce se odchyluje od představy, jakou jsem o její koncepci měl ve chvíli, kdy jsme se studentkou domlouvali její zadání. Následných konzultací bohužel proběhlo minimum, takže jsem neměl příležitost průběžně směr autorčiných analytických kroků korigovat. Nicméně, vzhledem k přesvědčivým studijním kvalitám, které Yauheniya prokazovala během kurzů, které pod mým vedením absolvovala, jsem věřil, že si s kvalifikační prací poradí způsobem, který bude s úspěchem hajitelný, třebaže konzultace – navzdory mým občasným výzvám – nevyhledávala.

Cíl práce je formulován ve druhém odstavci úvodu na str. 5, a to způsobem, který odpovídá jeho následnému zpracování. Proto jej zde blíže rozeberu:

- 1) „Předmětem této práce jsou dva filmy z rozsáhlých etnografických projektů,“ uvádí autorka v první větě, avšak o kus dál píše, že tyto projekty etnografického charakteru nabyly „neočekávaně“, resp. že původně vycházely „z jiných předpokladů a účelů“. Oba projekty se ovšem odehrály zcela mimo (myšlenkový a institucionální) rámec sovětské/ruské etnografie/antropologie. Jako antropologické či etnografické je klasifikuje sama autorka bakalářské práce, a to z důvodů, které uvádí na str. 15 bez opory v nějakém zaužívaném vymezení etnografie či etnografického/antropologického filmu, resp. způsobem, který se s obvyklými vymezeními těchto přístupů míjí. Etiketa antropologie se v souvislosti s „DAU“ projektem navíc objevuje pouze v publicistických textech, a to spíše omylem, díky vzdálené podobnosti tohoto projektu se Standfordským experimentem.
- 2) „Konkrétní projekty byly pro analýzu vybrány na základě subjektivního kritéria osobního zájmu.“ Tato formulace prozrazuje chatrnost teoreticko-metodologicko-interpretativního rámce stejně jako formulace, že „...cílem práce je nalézt vhodné metody analýzy filmů a použít je ve vztahu k filmům ze zmíněných projektů“.
- 3) „Účelem práce je představit kontext, který ovlivnil proces vytváření sledovaných filmů,“ je věta z téhož odstavce, která v následujícím textu neodkazuje téměř k ničemu, resp. pouze k několika zmínkám, které s analýzou filmů spíše nesouvisí a které nejsou systematicky rozpracovány. V souvislosti s Věrtovovým filmem „Šestina světa“ je například zmíněno, že je „ideologicky předpojatý“, nicméně o tom, jak se určitá ideologická hlediska nebo propaganda v tomto filmu odrážejí, není v práci téměř nic.

V případě posuzované práce je velmi obtížné zhodnotit, nakolik bylo jejího cíle dosaženo, protože cíl není formulován bezrozporně a smysluplně.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ *(náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):*

Vady, které jsem zmínil v souvislosti s cílem práce, se analogicky prolínají celkovou koncepcí práce. Jako „metodologické“ východisko své interpretace autorka používá Heiderovo rozlišení 16-ti atributů

etnografického filmu, přičemž s tímto konceptem nezachází v souladu s jeho intencí. Na filmy, z nichž jeden je v podstatě umělecký, hraný (byť improvizálně), biografický (natočený na základě memoárů manželky hlavní postavy) a experimentální (vychází z kvazi sociálně-psychologického experimentu), a druhý je primárně propagandistickou žurnalistikou (jde původně o sovětské filmové týdeníky) kombinovanou s experimentálním vývojem filmového jazyka, se zvolený interpretační postup – šitý na míru etnografickým filmům v přísném slova smyslu – nehodí. Heiderovy atributy navíc autorka používá pouze povrchně, konstatuje, zda se daný atribut (např. zasazení zobrazované lidské aktivity do fyzického a sociálního kontextu) ve filmu vyskytuje nebo nikoli, ale už neuvádí, jaký příslušné záběry nesou v kontextu celé filmové výpovědi význam. „Sémiotika filmu“ Jurije Lotmana je sice v přehledové části práce představena, ale v rámci praktické analýzy filmového materiálu jsem nezaznamenal systematické využití Lotmanova přístupu.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Práce je problematická i po formální stránce. Na jednu stranu je potřeba autorku ocenit, že práci napsala v angličtině. Po stylistické a jazykové stránce nejsem kvalifikovaný práci hodnotit, nicméně smyslu sdělení jsem bez problémů jako prostý uživatel angličtiny rozuměl. Jazykové nedostatky (a nutno říci, že v práci jsou) neberu při celkovém hodnocení na zřetel. Co naopak považuji za slabinu formálního zpracování práce, je odkazování na použité zdroje. Autorka nepoužívá citace, nýbrž výhradně parafráze, a to způsobem, který spíše zatemňuje, kudy vede hranice mezi vlastní autorčinou myšlenkou/formulací a myšlenkou/formulací převzatou. Výstavba práce je neplynulá, v textu chybí logické přechody od jedné části k druhé nebo uvozující odstavce vyjadřující dílčí cíle jednotlivých kapitol a podkapitol.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Bakalářská práce Yeuheniye Hryb pro mne představuje určité zklamání, protože jsem čekal, že se společně s kandidátkou budeme probírat etnografickými filmy vzniklými pod hlavičkou Institutu Etnologie a Antropologie Miklucho Maklaje a srovnávat je s dalšími významnými proudy etnografického filmování. Posuzovaný text bakalářské práce je výsledkem cesty „nejmenšího odporu“, nezakládá se na archivním výzkumu, který mohla autorka částečně uskutečnit i distančně. Přehledové kapitoly, kde jsou představeny oba sledované projekty, mají sice heslovitou podobu, nicméně představují hodnotnější část práce než kapitoly analytické. Celkově je práce na samotné hranici hajitelnosti, proto navrhuji, aby autorka při obhajobě prakticky ukázala možnosti analýzy vybraných filmových záběrů či sekvencí z Lotmanových pozic (obrázky, prosím, přineste vytištěné k obhajobě).

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

Viz výše.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

dobře – nevyhověla (v závislosti na kvalitě obhajoby)

Datum: 17.6.2020

Podpis: Mgr. Tomáš Hirt, Ph.D.

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie